

PROF. DR. S. GREIJÐANUS.

Nu eenmaal de pers er kennis van gekregen heeft, dat onze oudste hoogleraar ziek is, willen we, ook om aan gestelde vragen het antwoord niet te onthouden, wel dit bericht bevestigen.

Professor Greijðanus is de vorige week, welgemoed, rustig en vertrouwend, en met zijn gewone, Christelijke accuratesse in de voorbereiding van een en ander, gegaan naar het R.K. ziekenhuis in Zwolle. Aangezien ik geen medicus ben, en bovendien het publiceren van bijzonderheden op medisch gebied een zaak is, die tenslotte niet om mag gaan buiten den wil van betrokkenen, verklaar ik mij in dezen incompetent. Wel kan ik zeggen, dat, toen ik gister, Maandagmiddag, prof. Greijðanus bezocht, ook nu dat bezoek weer een verwikking was. 't Eenige verschil met andere gesprekken was, dat het griekse Nieuwe Testament en de zakkijbel nu niet in den binnenzak zaten, maar op een tafel naast het bed lagen.

Verder was het gesprek zonnig als altijd: het was goed. De zieke is voorbereid op alles: we spraken in ons laatste onderhoud te Kampen over de mogelijkheid van niet terugkeeren, en gister in Zwolle over de mogelijkheid van wel terugkeeren. Veel lezen kan professor Greijðanus niet, maar tot mijn beschaming vertelde hij mij, dat hij sommige stukken uit ons blad zich had laten voorlezen.

Een telegram van onze jongelingen had hem zeer goed gedaan. En nu weten de lezers genoeg: er is wel geen gelegenheid voor zelf lezen, maar er is wel een stem, die voorleest. Dit zij hun gezegd, die be- seffen, dat de gelegenheid voor correspondentie in dagen waarin geen kleinigheden bestaan, nog open is gebleven. Wat mij goed deed is, dat professor Greijðanus het kerkelijk leven ziet groeien, en den Heere dankt, dat hij niet verlegen behoeft te zijn ten aanzien van de vraag of er wel iemand zal te vinden zijn om hem op te volgen, indien professor Greijðanus zelf den dienst geheel of gedeeltelijk zou moeten neerleggen.

K. S.

ons ook voor het gewone politieke en maatschappelijke leven de grootste ellende.

Het was ook niet gering wat Hegel deed.

Hij moest van de gevoelsreligie van een Schleiermacher niet veel hebben, want hij gevoelde niets voor een verzwakking van de christelijke leerstukken, voor- zooveel hij die kon bewijzen.

Hoe bewees hij zonnedaar, althans voor de geleerde lieden in het protestantisme, de Drieëenheid Gods. De dominé's konden die geleerdheid dan in pasmut voor hun „zuivere“ preeken verwerken, en de kleine luyden luisterden dan met welgevallen.

Wat was eigenlijk het groote doel van Hegel?

Daar is in deze eeuw een Duitsch geleerde geweest, die een boek schreef, getiteld: Van Kant tot Hegel; de man van het zeer geleerde tijdschrift „Logos“.

Deze geleerde vergelijkt Hegel met Thomas van Aquino, die tegenwoordig de Roomsche geleerde wereld beheerscht en ook daarin voor het politieke en sociale gedrag der Roomschen allerwege de leiding weer geeft.

Zie, zoo zegt die Deutsche geleerde, Richard Kroner: Thomas van Aquino heeft de verzoening te weeg gebracht tusschen de oude heidensche wijsbegeerte en de christelijke waarheid. Maar de reformatie heeft die weer gescheiden. Schelling wilde nu een nieuwe synthese, maar Hegel heeft die tot stand gebracht. En een andere Deutsche geleerde, Troeltsch, beweerde hetzelfde. Nimmer was zulk een grootsche poging gewaagd en gelukt.

En wat was dat nu voor de christelijke kerk, als de trotsche wijsbegeerte met haar groote denkers de waarheden, door die kerk beleden, ging aanvaarden, en bewijzen, onomstootelijk bewijzen.

Het ging reeds met Thomas van Aquino zoo, dat deze de Openbaring uitermate geschikt achtte voor de gewone kleine menschen, de kinderkens, die heel eenvoudig behoorden aan te nemen, wat de kerk hun vertelde. Maar de wijzen konden met hun filosofie veel verder komen.

En Hegel waagde nog meer.

De Heere Jezus bad: Ik dank U, Vader, Heere des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt de- zelve den kinderkens geopenbaard.

Maar Hegel roemde: voor de kinderkens mochten die dingen verborgen zijn, een mysterie voor het gewone verstand, maar de wijzen hadden de hoogere rede, de „Vernunft“ — ook Bilderdijk gewaagde zelfs van de „reden“ hoewel niet hoogmoedig — en die begrepen dan die verborgenheden heel goed.

Zij doorzag alles. Wat de Schrift vertelde van de schepping, van den eersten mensch en zijn val, dat was allemaal nog de opvatting van het onontwikkelde verstand, maar Hegel bewees met zijn rede de Drieëenheid Gods.

En nu was er niet veel meer te doen dan dat men de christelijke waarheden zuiverde van het verkeerde en dan was het protestantisme immers voor de wijzen en verstandigen te aanvaarden.

De werkelijke leer in deze filosofie was, dat God zich in den mensch bewust werd. Godsdienst was het weten van God in den mensch, zonnig thans volgens de Barthianen God gelooft in den mensch.

Ook Hegel had zijn dialectische theologie.

Zijn wijsheid kreeg zoo de verleiding van de mystiek.

En hadden indertijd een Eckehard en Silexius en Böhme vele geloovige christenen verleid met hun mystieke vroomheid, waarin toch ook de mensch God werd — en daar wil de mensch altijd weer heen, want dat is ten diepste zijn val — ook nu weer durfde de mensch met Hegel zeggen: als God niet was, zou ik er niet zijn, maar als ik er niet was, zou God er niet wezen. De mensch wordt God, en daartoe gebruikt hij al zijn krachten: verstand, en gevoel en wil.

En zoo dachten dan vele christenen in die dagen, dat Hegel de Christelijke waarheid en prediking nieuwe kracht kon geven.

En Groen van Prinsterer schreef in zijn „Proeve“, dat hij bij een Franschen schrijver heel wat goeds van Hegel had gehoord, maar hij vertrouwde de zaak bijkaar niet, want hij laat daarop volgen: daar zijn toch ook velen, die groote bezwaren inbrengen.

Weer een herhaling van het gebeuren in de zeventiende eeuw, toen Voetius en Revius heel wat moeite hadden om zelfs gereformeerde predikanten, of die zich daarvoor nog uitgaven, van den uitermate gevaarlijken Descartes af te houden.

En nu moeten wij hier wel goed opletten.

Wanneer een getrouw kind des Heeren, wien de oogen geopend werden voor het dreigend gevaar voor de kerk des Heeren, met kracht en groote scherpte ingaat tegen den schijnbaar vromen ketter, dan zijn er altijd lieden in de kerk, die heftig protesteeren, en de ketter protesteert het luidst, maar hun kracht vooral zoeken in vrome zuchten: och, och, wat zijn die ware profeten toch harde menschen. Wat een toon! Moet nu zulk een vrome man, die toch zoo mooi schrijft en zoo dierbaar redeneert, zoo worden aangevallen?

Neen, zeggen zelfs dan sommigen: die profeet des Heeren mag wel een beetje gelijk hebben, maar die toon, neen, nu keeren wij ons af en wij willen het niet meer lezen. Hun zoo vroom gemoed, maar dat intusschen reeds zeer besmet is met de dwaalleer, verzet zich tegen die harde taal. Zij gevoelen veel meer voor het beschaafde en lieve en fijne van den wijsgeer en ketter en dienaar des satans.

Als men een mensch gereed ziet staan om zich in het water te storten en te verdrinken, moet men hem dan voorzichtig naderen en zeggen: lieve vriend, bedenkt u even, het lijkt mij toe, dat gij erg dicht bij een groot gevaar U bevindt, of moet men hem grijpen, hard zeis, en hem van den waterkant desnoods wegstooten?

De redder is de man, die den gevoeligen menschen hard schijnt.

Maar hij kan redder zijn, gedreven door waarachtige liefde tot God en zijn naaste, die haastig het berderf tegemoet snelde.

En nu zijn er onder ons, die zeggen: och, die wijsbegeerte, die geleerde dingen zijn toch niets voor ons. Zij nemen dan de moeite niet om althans te trachten, te zien waar de gevaren liggen.

Als een mensch dicht leeft bij de Schrift en de belijdenis, dan kan hij heel wat begrijpen. Zijn de Dordtsche leerregels een gesloten boek voor ons gewone menschen? Gaf de Heere die o, zoo scherp geformuleerde waarheid naar de Schrift niet voor Zijn kerk?

Laat ons dan toch alle lauwerheid van ons afschudden en leeren te onderkennen de dwaalleersaars met hun schijnvrome woorden en hun vreeselijk misbruik van de Schrift.

Of meent men, dat wij niets met verleiders als Hegel te maken hebben?

De protestantsche kerk in Duitschland werd er door vergiftigd, evenzeer als later in onze eeuw dit geschiedde door de wijsheid van een Kierkegaard, die gij vóór den oorlog telkens kondet beluisteren, als gij even de Deutsche radio aanzet voor het hooren van een kerkdienst. O, wat een mooi gepraat over het „gansch andere“ en wat een „sprongen“ moesten er worden gemaakt.

En hoe laat thans ten onzent een breede schare zich weer pakken door een gevaarlijke filosofie, die zij beluistert als verkondiging der geopenbaarde waarheid.

Onderwijl heeft Hegels leer, dat God tot God werd vooral in den staat, een Mussolini en een Hitler een basis gegeven voor hun goddeloos geweld.

En hoe houdt men in Rusland van dien man.

Daar was in Italië een geleerde, Gentili, die het liberalisme met zijn Hegelarij steunde, maar die, toen Mussolini naar de macht greep, aanstonds bereid was heel zijn hegeliënse wijsheid ter beschikking te stellen van den toen machtigen en goddeloozen revolutionairen avonturier. En dat kon uitnemend.

Het werd toen een wijsgeerig verdedigde tyrannie.

En het arme volk had geen verweer. De Roomsche kerk trouwens ook niet, want de Paus was al heel blij, dat de man der revolutie hem weer iets van den kerkelijken staat gaf. Hij vond het alleen maar niet goed, dat Mussolini ook het protestantisme nog een plaatsje gunde.

Dan is Franco beter, want die ziet tegen de vervolging van de protestanten niet op.

Als Keuchenius in de kamer eens naar des voorzitters meening wat ver van het aan de orde gestelde onderwerp afdwaalde, en deswege een vermaning ontving, placht hij te antwoorden: och, meneer de voorzitter, alle dingen hangen samen.

En zoo is het. Laat ons dat goed verstaan.

Met hartelijke groeten en heilbede, uw toegenege
MARNIX.

DE PERSSCHOUWT

De communist erin, wij eruit.

In „Ons Kerkblad“ (prov. Utrecht) schrijft „Neef Henk“:

Het is gebeurd in één der mooie dorpen van ons schone Sticht. In dit dorp bestaat groot gebrek aan vergaderplaats, zoals trouwens in meerdere dorpen het geval is. Nu er weer Kamerverkiezingen dreigen, zijn de politieke partijen in dit dorp met de plaatselijke Overheid te rade gegaan hoe in het bestaande gebrek kon worden voorzien, en men vond de oplossing in het beschikbaar stellen van de gymnastieklokalen van diverse openbare school-gebouwen. In de laatste Raadsvergadering werden de regelen en voorwaarden besproken en kreeg de zaak zijn beslag. Echter niet zonder een droevig incident.

Bij de debatten werd van R.K. zijde het voorstel gedaan om de communistische partij van deze regeling uit te sluiten omdat „de communistische doelstellingen in strijd zijn met de christelijke moraal, en die de democratie en de daaraan verbonden vrijheid belagen“.

De meest geharnaste tegenstander van dit voorstel was de A.R. Wethouder. Hij zeide, blijkens het peraverlag: „Er bestaat geen twijfel hoe het Calvinisme tegenover het communisme staat, maar het Calvinisme heeft altijd voor gewetensvrijheid gevochten en zal dit blijven doen. Het is om deze reden dat ik tegen het voorstel zal moeten stemmen“.

„Het Calvinisme heeft altijd gevochten voor gewetensvrijheid“, zegt deze A.R. Wethouder. Houdt dit even vast.

Even later:

De redenering van dezen Wethouder consequent doorgevoerd, zou betekenen dat de Calvinisten bij de komst van den Anti-Christ zouden moeten vragen: Excellentie, waarmede kunnen wij U helpen, want wij zijn voorvechters van gewetensvrijheid.

En nu een treffend slot:

Het interessante van het geval is dat deze Wethouder-voorvechter van gewetensvrijheid, ook lid was van de bekende revisie-synode, die het besluit nam om al de vonnissen van schorsing, afzetting en kanselsluiting te handhaven, die waren uitgesproken over trouwe ambtsdragers, die onmogelijk hun gewetens konden laten binden aan menselijke bedenksels en constructies.

„Vechten voor gewetensvrijheid“ zelfs zover dat aan de Gode-vijandige macht van het communisme de helpende hand wordt geboden. Maar tegenover ambtsdragers in de Kerk van Christus, bestaat die eerbiediging van gewetensvrijheid niet. Als die hun geweten niet mogen laten binden aan — tot confesie verklaarde — menselijke bedenksels, dan worden ze geschorst, afgezet, vervolgd en verguisd.

Door één en denzelfden man.

De wethouder-synode-afgevaardigde zit blijkbaar niet alleen met artikel 7, maar ook met art. 36 der Geloofsbelijdenis verlegen. Het eerste is verwerkt in art. 31 der K.O.

K. S.

Ook „De Vrijdenker“ huldigt de s(ouvereiniteit) i(n) e(igen) k(ing)!

„De Hervormde Kerk“ schrijft:

Elke week krijgen wij „De Vrijdenker“, orgaan van de Vrijdenkersvereniging „De Dageraad“ op onze redactietafel. Ons wordt in lange artikelen toegeroepen, dat wij dom zijn. Wij geloven aan God, terwijl er niets anders is dan de natuur. Wij hebben nu eenmaal iets op met de Bijbel, terwijl dat boek, als je het zo goed uitzoekt als „De Vrijdenker“ het doet, niet veel zaaks blijkt te zijn. Wij geloven in een geopenbaarde waarheid, maar „De Vrijdenker“ maakt ons duidelijk, dat dit, kortweg, fantasie is. En laten wij maar helemaal zwijgen over de Kerk. Broedplaats van reactie. Krasse staaltjes van domheid en fanatiek conservatisme kan „De Vrijdenker“ u uit een welvoorzien arsenaal geven. Bewijzen, onomstotelijke bewijzen.

En daartussendoor krijgt u lange geleerde artikelen, waarin Nietzsche, Freud worden aangeprezen. Kortom, de wekelijkse verschijning van „De Vrijdenker“ vormt een merkwaardige afwisseling temidden van de stroom van kerkelijke bladen. Een mens wil ook wel eens wat anders.

Maar nu gebeurt er iets in Tsjecho-Slowakije. Een staatsman springt uit een raam. Grenzen worden gesloten. Ieder, die er anders over denkt, wordt tot fascist, dus misdadiger verklaard. Een commissie van onderzoek van de UNO wordt helemaal niet nodig geacht. Het vrije onderzoek niet aanvaard. De diepe verboegenheid over de gehele wereld is daarom zo groot, omdat een groep, die een minderheid had, bang voor de verkiezing, een koude staatsgreep doet, en ieder, die niet naar zijn pijpen danst, terroriseert. Weg vrijheid. Weg eerbied voor de naaste — ook al denkt hij anders.

Wat schrijft nu „De Vrijdenker“? Knechting van de gewetens moet toch minstens afgekeurd worden. Ach, als gij dat dacht, kent gij onze Nederlandse vrijdenkers niet. In het nummer van 13 Maart komt een artikel voor waarin de Tsjecho-Slowakische zaak behandeld wordt. Alereerst is het een politieke kwestie, zegt de schrijver, dus wij hebben er niet mee te maken. Daar begrijpen wij op onze beurt weer niets van, want het vrije denken behoeft toch niet alleen door de kerken, maar kan ook door andere machten beland worden. En waarom die dan niet aangevallen? Toch zegt de schrijver er wel iets over. Dit „Wat hier gebeurt, is het antwoord op de in Centraal Europa gevoerde kerkelijke politiek der oorlogsjaren. Het is een nieuwe nederlaag van Rome bij de strijd om de ziel van Europa“.

Dat de Rooms-Katholieke Kerk met afschuw over het gebeurde vervuld is, spreekt vanzelf. Zij is hierover helaas met krachtadiger afschuw vervuld dan over de gebeurtenissen in Spanje. Maar niet zij alleen is verbolgen. Allen, die vrijheid een groot goed achten, wijzen deze ontwikkeling af. Niet also onze vrijdenkers. Zij zijn dermate bezeten door afschuw jegens de Kerk, in 't bijzonder tegen de Kerk van Rome, dat zij machten, die haar schade toebrengen, niet lakten. Ook al vermoordt zulk een macht het vrije denken, waarvoor hun beweging bijkans tachtig jaren beweerde op de bres te staan. Wij menen, dat de Kerk nauwlettend moet luisteren naar hen, die haar afwijzen, ja, die haar bestrijden. Zulk een vijandschap mag haar niet verontrusten, of beter: moet haar in een gezonde onrust brengen. Maar als het geschiedt door strijders, die geen verhoudingen meer zien, die gedreven worden door zulk een wrok, dat zij tegen de vernietiging van hun eigen idealen niet protes-teren, mits ook maar hun vijand ten gronde gaat, dan valt het ons moeilijk, ernstig naar die stem te luisteren. Wat jammer is, óók voor de Kerk.

We spatierden enkele woorden. Daar hebt ge de splitsing in terreinen. We gaan er dood aan. De totalitoren zeggen: alle kringen uit één be- ginsel opbouwen, afgrenzen, beheerschen. En als ze dan gemulkorfd zijn, dan zegt hij: wees nu maar soeverein in uw eigen kring. Als ge maar begrijpt, dat de kringleiding sou- verein is in den eigen kring der kringleiding. Sic transit gloria mundi. K. S.

De Toornvliet bidt. In „De Strijdende Kerk“ schrijft, wat we hebben voorspeld, zooals ieder kind kon doen, de Toornvliet over het Amersfoortsche congres. Het artikel is van het gewone gehalte: van wat onzerzijds gedrukt staat neemt de man geen nota, maar trekt de ongelooflijk- ste en dwaasste consequenties uit wat hij hoort, dat mondeling gesproken is. Het is dan ook een doorloop- end stuk nonsens. Maar het slot willen we onzen lezers niet onthouden:

Het is niet meer te houden.tenzij, de vrijgemaakte broeders, die hier niet kunnen meegaan, zich in getrouweheid aan Gods Woord zullen te weer stellen en op hun plaats zullen blijven. De conclusies werden aangenomen met grote meerder- heid van stemmen. Er was dus een kleine minderheid. Gode zij dank. Burgemeester Ottevanger en zovelen, wij bidden U sterkte toe in deze moeilijke positie.

In „De Linie“ stond onlangs een breed verhaal over een amerikaanschen generaal, die in de dagen van het Duitsche tegenoffensief in de Ardennen, kort vóór Duitschlands ineenstorting, in soldatentuaal God had aangeroepen om beter weer, opdat men kon doorstoo- ten. De tekst was afgedrukt, en vele lezers waren verontwaardigd over den tekst van een soldatenge- bed, afgedrukt in de krant. Wij zijn, ook zónder dat we den tekst van de Toornvliet's gebed voor br Otte- vanger en andere, van broeder Greijdanus en de an- dere uitgeworpenen, afgesnedenen, ontwerpen en af- drukken — bij wijze van concept — al verontwaar- digd. Enkel en alleen vanwege de naakte misère. K. S.

De Toornvliet maakt zich op tegen het seclarisme.

In het artikel, zooeven aangehaald, zijn dit de laat- ste woorden van de Toornvliet (hij spreekt nog br Ottevanger en de andere vrijgemaakten, voor wie de Toornvliet in gebeden is, aan):

U hebt veel verantwoordelijkheid. Want mede van U hangt het af, of de brs en zrs van art. 31 tot secte zullen worden. Opgesloten in eigen gekozen isolement, waarin geen kracht doch louter zwakheid schuilt. U hebt het ook niet gemakkelijk. Prof. Sch. merkte op „door te spreken dwingen wij anderen te zien wat er moet ge- schieden“, dat wil zeggen: voor een andere mening is geen plaats. Hier wordt de vrijheid van profetie gebon- den en een blinding der gewetens voorgestaan. Daarom: handhaaf Uw overtuiging. Broeders en zusters, houdt moed. Blijft getrouw aan Christus' opdracht in deze tijden nood!

Wij worden dus een secte, als we, terwijl we onze gebeden niet mogen offeren op den KANSEL van de Toornvliet (want Christus verklaart broeder Greijdanus en de anderen onwaardig, van de Toorn- vliet's kansel te bidden), maar wel met hem mogen bidden voor de kiesvereniging, nu weigeren, die ge- bedenreeksen van elkaar te separeren. Geboden in een kiesvereniging staan blijkbaar op een lager verantwoordelijkheidsspel en hebben minder geestelijke spanning, dan de kanselgebeden; mis- schien zijn het wel gemeene-gratie-gebeden, zooals vol- gens A.R. woordvoerders de gemeenteraad ze noodig heeft: gebeden-van-den-tweeden-grad. Dat overigens ondergeteekende wat anders zei, dan de Toornvliet hier gemakshalve beweert, weet ieder con- gressist.

Wanneer komt nu eindelijk het boek van de H. J. Schilder op de markt? Dat heeft óók het woord „secte“ in den titel. De Toornvliet, haastig over dat geval- Schilder (H. J.) schrijvende, vóórdat hij het boek kon lezen — hoewel er al genoeg over de kwestie offici- eel vastgelegd is — heeft over dat geval beweerd wat in strijd is zoowel met dr Grosheide's brief aan de Waagmeester, als met de publieke stukken. Maar het probleem van de secte, ginds, dan wel hier, is er duidelijk in gesteld. K. S.

Eindhoven en Soekarno-regiem.

Dr Berkouwer meent, dat we aan bewustzijnsver- enging lijden, als wij wat te Eindhoven gebeurde, in verband met Soekarno zien. Waarom? Is het dan be- ter, als we niet verder kijken, dan de polder lang is? Of de ooren stoppen, als een hoogleeraar van de zen- ding op bezoek gaat bij Soekarno's ministers? Hoe het zij, wij zijn de eenigen niet. De G. Hagens schrijft in Friesch K.bl., dat hij aan de redactie van Friesch Dagblad volgende brief deed toekomen:

Leeuwarden, einde Febr. 1948.

Aan de commissie van red. van het Friesch Dagblad.

Mijne Heren, De hoofdredacteur van het „Friesch Dagblad“, de heer H. Algra heeft als afgevaardigde deelgenomen aan de arbeid ener kerkelijke synode te Eindhoven.

Op de zittingen dezer synode is, volgens de bladen, als gast ontvangen en zeer welkom geheten ds Probowi- noto uit Ned.-Indië. Deze ds Probownoto is de voorzitter van een politieke partij, de Chr. Indonesische partij. Het is bekend dat deze partij het Soekarnoregime steunt en ds Probownoto doet dit ook. Partij en voorzitter scharen zich dus achter hen, die ons in het „Friesch Dagblad“ steeds zijn voorgelopen als opstandelingen, mufters, collaborateurs, ja lieden die metterdaad zijn de moor- denaars van onze jongens en mannen, die in Indië hun militaire dienst verrichtten.

In geen enkel persverslag, ook niet in het meest uit- voerige „Kerknieuws“ van de hr. Schepa, is meegedeeld dat de heer H. Algra tegen het ontvangen van en het oerbewijzen aan deze man heeft geprotesteerd.

Natuurlijk kan dat toch zijn geschied, of liever, ik neem aan, dat dit inderdaad is geschied.

Het is dan echter dringend noodzakelijk dat de heer Algra zo spoedig mogelijk zijn protest alsnog in ons „Friesch Dagblad“ bekend maakt en openlijk zich van de houding die men in Eindhoven aannam in het publiek distancieert.

Alle lezers hebben er recht op te weten, dat de hoofd- redacteur niet een dubbel spel speelt. Fel waren zijn aanvallen op de revolutionair Soekarno en allen die hem volgen. Het vertrouwen in de heer Algra zal be- waard blijven, indien duidelijk blijkt, dat zijn houding nog steeds dezelfde is.

Hoogachtend, w.g. G. HAGENS.

De Hagens voegt hieraan toe:

Er is in Eindhoven t.o.v. het Soekarnoregime meer gebeurd dan het hoffelijke ontvangen van ds P. Alleen dit echter is gekozen, omdat dit feit in den lande bij allen bekend is. En het andere zit toch aan het ene vast.

Op deze brief werd nog geen antwoord ontvangen. Vanwege ziekte van de heer Bijgelaar, lid der redactie, zoals bij informatie werd meegedeeld. Natuurlijk zal ook het antwoord in ons Kerkblad worden bekendgemaakt.

Wij hopen het alsdan door te geven. Misschien kan dr Berkouwer het gevaar van bewustzijnsverenging bij zichzelf bezweren, door óók heel die correspon- dentie publiek te maken. De heer Probownoto heeft ook al in Kampen gesproken, in de aula, waar onze menschen niet meer zuiver en gehoorzaam genoeg voor zijn. Gesproken tot de studenten.

Een synode, die den voorzitter dezer partij, d.w.z. eener volkomen anti-anti-revolutionaire partij, zóó ontvangt, moest De Strijdende Kerk maar verzoeken, een beetje anders over ons, antirevo- lutionairen, te schrijven. Ze heeft er verstand van, re- dacteurs te roepen. B.v. destijds dien van De Wach- ter. K. S.

Wat is een voorwaarde van de regering?

Het Laatste Nieuws uit Indië merkt op:

Tijdens de audiëntie op 9 Augustus deelde de minister- president echter mede, dat de regering als voorwaarde voor verdere onderhandelingen uitdrukkelijk gesteld had dat eerst de gijzelaars naar ons afgevoerd zouden worden.

Waarom werd aan deze uitdrukkelijk gestelde voor- waarde door de republiek niet voldaan?

Waarom krijgt het Nederlandse Rode Kruis nog steeds geen toegang tot het republikeinse gebied om de 2600 Nederlanders, meest kinderen en ouden van dagen, die buiten kampverband leven en die opgevraagd zijn door hun familieleden en waarover geen nadere gegevens bekend zijn, op te sporen?

Waarom zijn de gevangenen niet door de republiek uitgeleverd?

Waarom men al niet „gewonnen“ kan.....

K. S.

Valt de stilte niet mee?

Dr E. Smilde, synodocraat, schrijft in „De Bazuin“:

We zijn tegenwoordig in de pers en op de vergadering vóór alles bedacht op het bewaren van den goeden toon. En wij zijn bang voor radicalisme. Toen een tijdje geleden een scribent in het zendingsdebat de uitdrukking „kef- keltig Linggadati“ bezigde, schudden alle bezadigde lie- den afkeurend het hoofd. En de man had het toch heusch niet kwaad bedoeld. Hij wilde alleen een bepaalden geest: het zich aanpassen bij de feiten, typeeren en veroor- deelen. En hierover viel toch te praten!

En is het zoo erg, als iemand de dingen eens wat kras zegt? We worden daardoor wakker geschud. En dat is noodig. Daarom kan vrijving van gedachten, botsing van standpunten helemaal geen kwaad.

We zijn het, dunkt mij, na het uitreden van onze vrij- gemaakte broeders te veel eens. Dat geeft het gevaar van de doodsche stilte van een vijver in een keurig onderhouden en bijgeharkt park.

En dat gevaar moet vermeden worden. Het bestuur van de Predikantenvereniging zal er goed aan doen in de toekomst nog meer deskundigen op een speciaal ter- rein te vragen. Wie denkt hier niet aan Prof. Kraemer, die indertijd de nieuwe koers in de Herv. Kerk besprak met de hem elgen bezetting en eenzijdigheid. Dat gaf een interessant debat.

In dit opzicht was de Woensdagavond met Ds Sillevia Smitt zoo'n vruchtbare avond.

Het schijnt niet mee vallen, nu de vrije omroep is vermoord en de radio is genaast door den opperker- keraad-synode. K. S.

Beroepente:

Goen, A. Hordijk te Loenen a. d. Vecht.

Aangenomen naar:

Leeuwarden, G. Janssen te Zuidlaren.

Bedankt voor:

Bunschoten-Spakenburg, H. Veltman te 's-Hertogenbosch. Groningen, E. Th. v. d. Born te Amersfoort. Heemstede, G. Janssen te Zuidlaren.

— Ds J. F. DE WEGER woont thans: Lange Bisschop- straat 75, Deventer.

— ZALK EN VEECATEN. Na een vacature van bijna 2 jaar was 't Zondag 25 April j.l. voor de gemeente van Zalk en Veeccaten een blijde dag. Na in den morgendienst bevestigd te zijn door ds C. Stam van Ermelo, die een predikatie hield naar aanleiding van 1 Cor. 3:5-7 deed ds R. te Velde in den middagdienst zijn intrede. 't Tekst- woord dat ds te Velde had gekozen was Hebr. 4:12; „Want het Woord Gods is levend en krachtig en scherp- snijdender dan enig tweesnijdend zwaard, en het gaat door tot de verdeeling der ziel en des geestes en der samenvoegselen en des mergs en is een oordeelaar der ge- dachten en der overleggingen des harten“.

Na afloop van den dienst sprak M. Bakker, H. d. Sch. te Veeccaten en liet den nieuwen predikant staande toe- zingen Ps. 105:24.

De Oosterhoff van IJsselmuiden sprak als consulent en namens de classis Zwolle, ds C. Stam als bevestiger en vriend. De heer D. Gierksma uit Kampen namens de jeugdverenigingen. Ds te Velde beantwoordde de sprekers en liet nog zingen Ps 147:1, waarna men huiswaarts keerde. Onder de talrijke aanwezigen waren o.m. ook B. en W. van gem. IJsselmuiden.

— UTRECHT. De kerkeraad besloot over te gaan tot institueering van gemeenten te Utrecht-Noord, Utrecht- West en Zailen. Een derde predikant zal worden beroepen. Als er straks drie predikanten zijn en drie gemeenten ge- institueerd, zullen de predikanten toch blijven rondpreken.

— HARLINGEN. De leetuurcommissie van de Geref. Kerk te Harlingen heeft voor het werk der vrijmaking een beknopt historisch overzicht laten samenstellen met voor- geschiedenis vanaf 1920. Indien er kerken zijn, die hiervan gebruik willen maken, er zijn nog enkele honderden exem- plaren beschikbaar. Men wende zich tot den secr. A. Tenkema, Singelstraat 18, Harlingen.

— HENDRIK DE COCK. We ontvingen volgende „Jaar- verslag 1947-1948“: Het is niet mogelijk historie te schrij- ven van de Vereniging van Geref. Studenten „Hendrik de Cock“ te Groningen, zonder wat uitvoeriger stil te staan bij haar oorsprong. Want meer dan bij elke andere stu- dentenvereniging is bij „Hendrik de Cock“ in geding ge- weest en nog in geding de wettigheid van haar ontstaan, en daarom is het nuttig, dat wij steeds weer en ook thans officieel, onszelf realiseren, of „H. de C.“ bestaansrecht heeft, ja dan neen.

Daartoe willen we teruggaan tot de voor- historie van onze vereniging, van vóór den oprichtings- datum 29 April 1947.

En dan is het begin van deze voorhistorie het best te dateeren op Augustus 1944, het jaar van vrijmaking en wederkeer in onze Geref. Kerken. Daar begint ook de re- formatie van het Geref. Studentenleven, al werden die consequenties pas later in de praktijk uitgewerkt, omdat daar de terugkeer tot Gods Woord begint, die wel door- werken moest ook in het studentenleven.

Het is dan ook geen wonder, dat, wanneer na de bevrij- ding van Nederland van het Deutsche juk het studenten- leven weer intensief aanvangt in Juni 1945, sommige Gere- formeerde studenten zich niet meer thuis voelen in de zich Gereformeerd noemende studentenorganisaties „S(ocietas) S(tudiosorum) R(eformatorum)“, die tot nu toe alle z.g. Orthodox-protestantsche studenten aan open- bare universiteiten in zich had verenigd.

Die enkele Gereformeerde studenten hadden door de vrij- making begrepen, dat Gereformeerd zijn is de eerste plaats vraagt trouw-willen-zijn aan Schrift en Belijdenis en juist dat misten ze telkens weer in de „S.S.R.“ waar- van ze lid waren.

Van belang is hier ook te noemen de datum van de viering van het 16e Lustrum van het Corpus Studiosorum „Fides Quaerit Intellectum“ te Kampen: Januari 1946, waarop de eerste gesprekken over Gerefor- meerd studentenleven zijn gevoerd tusschen Kamper Se- naatsleden en Groninger Geref. studenten. Jaar toen aan- wezig als afgevaardigden van het S.S.R. Uniebestuur.

Door deze en latere onderlinge gesprekken werd ten- slotte duidelijk de grondfout van S.S.R., de interkerkelijk- heid:

Het zich één noemen van Hervormde, Christelijk Geref., Synodocratische en Gereformeerde studenten op één basis, geformuleerd in den grondslag als „Gods Woord en de Drie Formulieren van Eenigheid“, ondanks het feit, dat het meerendeel van deze studenten de geloofseenheid da- gelijks brak, door zich niet te voegen tot de Kerk van Christus, de Gereformeerde Kerken.